

— Gázsit csak elsején kapunk — emelte fel a hangját az asszony.

A brassói Bánk mélyet lélegzett, már öntötte volna a lábát: anyám felemelte az ujját, a rendreutasítót:

— Ne folytassa. A feleségét hívtam meg, s nem önt.

Szigeti egy süteményt dobott magába s még egyet, majd felállott. Talpa körül tó csillogott.

— Rendben van. Kölyök, szedd össze magad, megyünk!

— Hová? — ugrott föl rémülten az asszony —, az ég szerelmére!

— Az ég majd megmondja. A gyereket zálogba adom, utánvéttel jöttem, utánvéttel utazom. Zólyomba, vagy Pestre. Pakolj!

Az apró vendéggyerek szöpögve húzta fülére a turbánképű sapkát, rémülten rángatta magát bele a kabátba. Ámde, nyilván szokva volt az ilyen jelenetekhez, mert félszájjal már vigyorgott. Kalandra indult. Szigeti, a brassói Bánk bán, kitárta az ajtót, a Szinyec jeges üzenete csapott be.

— Köszönök mindent, s bocsánat! — lengette meg fejfedőjét a bánki csoda, s viharzott máris el, hóna alatt a gyerekekkel.

A vendégasszony ekkor talált először szavakat:

— Ezerszer, tizezerszer kérek bocsánatot. Nem vártam őt, azt hittem, többet elő sem kerül Erdélyből, összeállt valakivel. Ez a gazember...

Végre sírvafakadt. Nagy, erős, zokogó sírással, minden bánata, szeretete, csalódása, egész fiatal élete benne. Édesanyám megsimogatta a haját. A haj sima volt, az esti előadásra vendég-hajat várt. A gyári duda felbögött, hat órát hirdetett. A vendég összerázkódott, mint akinek jelt adott a világ, sietnie kell. Felugrott, magára dobálta kendőit, kabátját, kalapját, táskába szórta a kötötűket, a félharisnyát.

— Bocsánat — lihegte —, képes kivinni a vonathoz a gyereket, s elmenni vele.

Rohant le a verandának lépcsőin ő is, a kutya kettőt vakantott utána, s az asszony léptei elvesztek a puha hóban. A söpörtlen utcán bukdácsolt, a fia nevét kiáltozta. Sötét árnya imbolygott csak az ablakok sárga fényében. A saroknál megállt. Tétovázott egy kicsinyt, megfordult, sietve lépdelt ennen nyomában visszafelé. Halkan nyitotta a kaput, bekopogtatott.

— Ne haragudjék, asszonyom — állt meg a küszöbön — valami nagyon-nagyot szeretnék kérni, ha már ilyen jók voltak hozzánk. Lehet, hogy ez az ember elutazott, de lehet, hogy csak bosszantani akar, s egy óra múlva visszatér a gyerekekkel. Asszonyom, kérem, adjon egy szál gyertyát, egy kicsi karácsonyfadíszet, hogy asztalra tehessem. A karácsony végett, egy szál gyertyácskát...

Anyám bement a másik szobába, s egy kenyérvágó késsel hosszan, türelemmel kezdte nyiszálni az egyik törzsökös ágat. S aztán úgy, cukrostól, gyertyástól, díszestől, szikraszóróstól az asszony kezébe nyomta. Aranyos dió, üvegharang, még egy narancs is akadt rajta. S aztán egy fiókhöz szaladt. Dobozokat forgatott ki, kézimunka-szakajtókat zörgetett, s az egyik szakajtóban megtalálta az öreg bőrbugyellárist, a nefelejcs-koszorúsat. Fénylő tizkoronás aranyat hámozott ki a virágos bugyellárisból. Ferenc József képe díszítette az aranyat, a magyar szent koronával.

Egyik kezébe a fenyőágot, a másikba az aranyat nyomta.

— Ne szóljon semmit, ne köszönje. Tegye el.

Szél rohant le a hegytetőről, kavarta a havat, nekivágta a főispán — Fáy Gyulának — csűrjének. Apró fénypontok gyuladtak ki itt is, ott is az ablakokban, újra gyűjtogatták a karácsonygyertyákat. A doktor szánja csilingelt, beteghez hívták. Polomec, a harangozó, fél hétre csöndített.

Ment a kóristáné lefelé a lépcsőn, puhán puffogott a vastagodó hóban. Kabátja nyitva lengett a szélben, s ő csak tartotta maga előtt a csengettyűs ágat, a gyűjtendő gyertyát, az angyalhajjal s a narancssal.

Maga is úgy tűnt el a Szudorék házsarkán, mint egy elkésett angyal.

Brunda Gusztáv

Halványfehér tájkép

Jóságos ég, milyen csendes minden!
Hurrikán gyerek futott át a réten.
Embernek nincs cincogásnyi mersze,
elhagyatva hever a mese cinege cipője.
Fűz alatt a pimpó megkötötte a szöszet,
az öreg gallyak közül egy se nyöszörög.
Csend van. Üres, süket, hontalan csend.

Utolsó szavad

Halálod oly hétköznapi volt,
mint a bogarak roppanása
súlyos talpak közönye alatt.
Megzavart lelkünk kocsonyává
szégyenült a gyógyulásunktól,
s ha arra gondolok, utolsó

szavad is a hitetlenséget
kellette a vizeletszagú kék
szobában, kigyúl bennem a kétség.

Hol kezdődik a hit,
és hol ér véget a tudás?

Helyzet

Tocsogós vágyakkal és bizarr
erkölcsökkel barátkozunk,
s szégyenlősen bújunk,
ha talpra ránt bennünket
keljfeljancsi agyunk.

Lábszárak és csizmák között
telnek vérekes napjaink,
s ha pihenni kell, úszunk,
elvetve testünk a lét vizén.
Valóságot és tisztességet koplalunk.

Az utolsó pihenő hazafelé

lázszongást parázslok
ércincegésre figyelek
fölénkállva várnak
a csóro falevelek

megérkeztem
imhol puha testem
e foszlányos nyárban
semmiségem nyarán

nem kell szédelegnem
egy utóvirágzásban
itt lelem meg hazám
ágyam s lázálmom

a legszebb tájat
ez édeskés világom